
LÀM SAO ĐỂ NÂNG CAO KHẢ NĂNG GIẢNG DẠY TOÀN DIỆN CỦA GIÁO VIÊN

Chủ giảng: Cô giáo Dương Thục Phân

Thời gian: Tháng 1 năm 2013

Địa điểm: Thông Châu Bắc Kinh

Tập 12

Sau đó, mâu thuẫn trong tâm tôi đã được hóa giải ra sao? Không phải tìm người khác nói chuyện, mà là đã xem rất nhiều câu chuyện về sự trưởng thành của các vĩ nhân cổ kim trung ngoại, câu chuyện về các vĩ nhân, trong cuộc đời họ đã khắc phục khó khăn như thế nào, chịu đựng đủ mọi khổ nhọc ra sao, sau cùng họ đã thành công, tôi đã xem những truyện kí về các vĩ nhân cổ kim trung ngoại, sau khi xem xong liền quét sạch tất cả những tư tưởng sai lầm trước đây của mình, đó là khi đối mặt với những tư tưởng quan niệm bất chính của mình, tôi đã dựa vào sách vở để hóa giải chúng. Được, vậy chúng ta xem tiếp điểm thứ ba, giáo viên nên thường xuyên giao lưu với những em học sinh có tập tánh không tốt, những tập tánh không tốt ví dụ như thích lên mạng, hoặc hút thuốc, hoặc thích yêu đương, hoặc chơi game, chúng ta cần phải giúp đỡ những em nhỏ này, tại sao phải giúp đỡ các em? Vì các bạn nghĩ thử xem, trong giai đoạn thanh xuân này, theo lý mà nói, có phải là thời điểm tốt nhất để học tập không? Đúng vậy, vì các em chỉ cần có thể kiểm soát không để tư tưởng bị ô nhiễm, các em luyện thư pháp, luyện thái cực, đọc sách, có phải đều có trí nhớ rất tốt không? Điều rất tốt, đều tốt hơn chúng ta rất nhiều. Bởi vậy khi đối mặt với những em thích lên mạng, thích đến tiệm net, nhất định phải hỏi các em, sau khi các em ra khỏi tiệm net thì các em có được điều gì? Nhất định phải hỏi các em, các em có được điều gì và đánh mất điều gì? Thứ nhất, có đánh mất thời gian không? Các em sẽ nói có. Có đánh mất tiền bạc không? Có. Có lãng phí cuộc đời không? Có. Đôi mắt các em có sáng hơn không? Không có. Cổ các em có mỏi không? Có. Chúng ta phải liệt kê ra hết những điều phiền diện, các em đánh mất những điều gì đều phải liệt kê ra hết, các em nhận được những ưu điểm gì cũng bảo các em nói ra, chúng ta đừng nói thay các em vì chính chúng ta cũng không nói ra được, nhất định phải để các em nói, nếu không nói ra được, không có một chút tư hào ưu điểm gì thì em phải nghĩ, em là một người thông minh, em là một người có trí huệ, em là một người có thành tựu trong tương lai, em nghĩ thử xem, khi cuộc đời em trôi qua, em đã lãng phí nhiều thứ như vậy, cái gì em cũng không nhận được, thì em đến đó làm gì nữa? Chúng ta phải giáo dục các em, giúp đỡ các em có nhận thức rõ ràng, việc các em đang làm hiện nay là đúng hay sai, phải giúp các em, sau khi giúp các em

nhận thức rõ ràng rồi thì các em dần dần sẽ thấy lời thầy cô nói là có lý. Do đó, nếu các em sa đà vào đó thì hãy bảo các em ngẫm nghĩ lại những lời thầy cô đã nói, ngẫm nghĩ lại cảnh cha mẹ đang khổ nhọc kiếm tiền, ngẫm nghĩ lại cuộc đời các em có hy vọng, có mục tiêu gì không? Cặp mắt của con người chúng ta không thể chỉ nhìn thấy một cách thiển cận trước mắt đây là một bông hoa, chúng ta phải nhìn thấy bên dưới hoa còn có lá, bên cạnh lá còn có một bông hoa khác, phía sau bông hoa đó còn có một cái cây rất lớn, bên trên cái cây lớn đó có trĩu đầy quả nặng, chúng ta lại nhìn lên trên thì thấy bầu trời, nhìn tiếp lên bầu trời thì thấy từng đám mây trắng, nhìn qua thì thấy núi cao, nhìn qua nữa lại thấy núi cao khác. Phải dạy cho học sinh biết không thể chỉ nhìn vào cái trước mắt, tầm mắt phải nhìn cho xa, không phải chỉ nhìn vào hiện tại, bây giờ các em thường hay nói: *"Những chuyện sau này em không nghĩ đến"*, tôi nói: *"Em không thể không nghĩ đến, vì em sẽ cao lên, em sẽ lớn lên, vì em không thể kiểm soát tương lai của mình, em sẽ cao lên, sẽ lớn lên, hôm nay đã qua thì ngày mai sẽ đến"*. Cho nên là một giáo viên chúng ta phải kiên trì bền bỉ, trong lớp học phải thường xuyên nói về những đạo lý này, mỗi lần nói thì chúng ta phải dùng những phương thức khác nhau, đừng để các em cảm thấy cô giáo cứ hát mãi một bài, không có bài gì mới. Cho nên những em nhỏ này đặc biệt cần được chúng ta giúp đỡ, những em nghịch ngợm càng cần giúp đỡ hơn nữa, vì những em nghịch ngợm thì rất thông minh, nên rất khó thu phục, khó thu phục thì chúng ta vẫn phải tìm cách để giúp đỡ các em, điều này rất quan trọng.

Điểm thứ năm chúng ta phải khéo dùng mật thám để phát hiện vấn đề của những em học sinh có hoàn cảnh khó khăn. Trong lớp học sẽ có những em học sinh gia đình khó khăn, cần được giúp đỡ, là một giáo viên, chúng ta có thể khéo dùng mật thám, khéo dùng mật thám mọi người có biết không? Trong lớp có những em nào khá là có phước báo, khá có phước báo lại ưa làm việc thiện, chứ không phải ưa xen vào chuyện của người khác nhé, ưa xen vào chuyện của người khác và ưa làm việc thiện là không giống nhau. Những em nhỏ này rất có duyên, có thể giúp đỡ giáo viên phát hiện ra trong lớp có những bạn nào có vấn đề gì, ví dụ có những vấn đề như đạo đức không tốt, thường lấy trộm đồ, hoặc những bạn có khuynh hướng đồng tính luyến ái, đây đều là những vấn đề mà giáo viên phải quan tâm đến, những bạn hay trộm cắp hoặc có khuynh hướng đồng tính luyến ái, hoặc gia đình có cha mẹ đang muốn ly hôn, những lúc này các em cần được chúng ta quan tâm, giáo viên chỉ bảo thực tế là điều vô cùng quan trọng, giáo viên cũng phải biết giữ bí mật giúp học sinh, khi chúng ta giúp đỡ học sinh hóa giải những vấn đề riêng tư thì phải làm theo "Đệ tử quy", chúng ta có một câu là gì? *"Chuyện riêng tư của người, chớ bàn luận rêu rao"*, *"khen việc tốt của người, đó chính là việc tốt"*, *"phô điều xấu của*

người, đó chính là việc xấu". Cho nên là một giáo viên đối với những điều then chốt trong các vấn đề của học sinh chúng ta phải nắm bắt cho đúng mực, để học sinh thật sự cảm thấy giáo viên cũng như một người mẹ đang quan tâm đến các em. Vì vậy trước đây khi mặt học hóa giải những mâu thuẫn giữa học sinh và gia đình, và nhà trường, nhất định phải giữ lấy điểm then chốt này, nhất định phải giữ bí mật cho các em, những người khác đều không biết được. Nếu cha mẹ và các em có vấn đề gì thì tuyệt đối không được nói chuyện với chúng ta trước mặt các em, nếu chúng ta nhìn thấy phụ huynh đến và nhiều lúc muốn nói chuyện với chúng ta thì chúng ta hãy nói: *"Bây giờ tôi rất bận, lát nữa chúng ta nói sau nhé"*, phải tránh vấn đề này đi, để học sinh không cảm thấy thầy cô đang thì thầm to nhỏ với phụ huynh, không biết họ đang nói xấu gì về mình, đừng để các em cảm thấy chúng ta không có cách gì giúp đỡ các em hóa giải các vấn đề khó khăn. Đây là khi thân cận với học sinh chúng ta phải chú ý một số điểm then chốt, thật sự phải đúng mực nếu không chúng ta sẽ rất khó nắm được yếu điểm để giúp đỡ các em.

Được, vậy chúng ta xem tiếp, điểm thứ 13 là chúng ta phải quan sát và phát hiện tài năng của học sinh, phải quan sát phát hiện học sinh của chúng ta có tài năng đặc biệt gì không. Ở đây tôi có nêu ra, *"thiên sanh ngã tài tất hữu dụng"*, giáo viên phải nên phát huy huệ nhãn giúp học sinh nhận thức về chính mình, để các em nhận ra mình cũng có khả năng tiềm ẩn, nâng cao sự tự tin của các em, nhất là những em đang trưởng thành, nếu thấy mình không có điểm mạnh gì thì sẽ đánh mất lòng tự tin trong quá trình học tập. Trong quá trình tiếp xúc với rất nhiều em học sinh chúng ta sẽ phát hiện ra những em nào có biểu hiện vô cùng nổi bật, các em nổi bật thì có lẽ giáo viên sẽ càng quan tâm hơn đến các em, cho nên những em này sẽ trưởng thành khá là nhanh. Nhưng còn một số em khác sẽ cảm thấy hình như mình không có một chút khả năng đặc biệt nào, các em sẽ thấy mình ngốc, thấy mình yếu kém, chúng ta phải làm sao để giúp đỡ những em này nâng cao, điều này rất quan trọng. Khi giáo viên phát hiện ra học sinh có bất kì tài năng gì nhất định phải cho các em có cơ hội lên bục thể hiện, giáo viên cũng phải tìm cơ hội để khích lệ các em, để các em có sở trường có thể biểu diễn trước mọi người, điều này rất quan trọng. Vậy chúng ta phải dùng phương pháp gì? Ví dụ không biết đọc sách nhưng lại rất biết làm việc, rất biết làm việc thì chúng ta cũng phải xem, có những em làm việc thì vụng về lóng ngóng nhưng lại rất biết chăm sóc cây cối hoa cỏ, đây cũng là một sở trường. Cho nên có một lần, cháu gái của tôi, vì trong dòng họ tôi có rất nhiều cháu trai cháu gái đều làm công tác giáo dục, có một lần cháu gái tôi nói lớp cháu có một em rất cao lớn nhưng không có sở trường gì, thành tích cũng rất kém, cái gì cũng không biết, những em khác đều rất khá, chỉ có em này là

rất khó được nâng cao, cháu hỏi tôi có cách gì không? Tôi nói: "*Cháu thử khích lệ em học sinh này làm người làm vườn trưởng trong lớp xem sao, người làm vườn thêm một chữ trưởng, người làm vườn trưởng*". Tôi hỏi: "*Em đó có điểm gì đặc trưng không?*". Cháu nói: "*Một điểm đặc trưng lớn nhất của em đó là thật thà*". Tôi nói: "*Đã là người thật thà thì cháu có thể tự bỏ tiền túi đi mua một số cây cỏ đặt ở những chỗ nào đó trong lớp rồi phong cho em ấy là người làm vườn trưởng, mỗi ngày phải chăm sóc những cây cỏ này như thế nào, khi đi mua thì cháu phải ghi chép lại, hỏi người bán nên chăm sóc thế nào thì chúng mới tươi tốt rồi cháu ghi chép lại, cháu học được rồi, tìm hiểu xong rồi hãy nói lại cho em học sinh này, để em đó cũng có trách nhiệm trang trí lớp học xanh tươi, làm sao để trang trí phía trước và phía sau lớp học cho tốt, việc này hãy giao cho em vườn trưởng đó phụ trách*". Kết quả em ấy thật sự rất khéo léo, rất thật thà, luôn chăm sóc những hoa cỏ đó rất đúng giờ, rất tươi đẹp. Xin hỏi các thầy cô, khi em nhỏ này chăm sóc hoa cỏ tươi tốt như vậy thì em có sanh khởi tín tâm không? Các bạn trong lớp có thay đổi cách nhìn về em không? Có, thật sự sẽ nhìn em bằng cặp mắt khác. Cho nên lúc này em có sanh khởi lòng tự tin trong việc học không? Kết quả cháu gái tôi nói thành tích của em ấy lúc trước thì môn nào cũng không đạt yêu cầu, bây giờ dần dần đều tiến bộ, đã dần dần tiến bộ, tại sao? Vì cảm giác vinh hạnh trong cuộc đời em ấy đã được thấp sáng, sau khi cảm giác vinh hạnh này được thấp sáng thì em sẽ thấy thành tích mình hơi yếu, vậy thì mình phải cố gắng, cộng thêm việc giáo viên khích lệ em thì dần dần em ấy sẽ tiến bộ. Cho nên mỗi một em nhỏ, các em có những khả năng gì, những khả năng này không nhất định phải là học hành, không nhất định phải về nghệ thuật, chỉ cần ở phương diện nào đó chỉ cần các em rất thật thà y theo phương thức đó mà làm, có thể khích lệ các em thì khả năng của các em sẽ dần dần được nâng cao. Cho nên chúng ta phải dùng huệ nhãn để quan sát sở trường của học sinh.

Chúng ta xem tiếp nên thực tiễn như thế nào? Là một giáo viên, trước tiên phải khẳng định chính mình cũng là một giáo viên có tài nghệ. Là một giáo viên, chúng ta trước hết phải khẳng định bản thân mình cũng không tầm thường, nhưng không ngạo mạn nhé. Bình thường cũng phải để bản thân mình có cơ hội học tập, nếm trải và khai mở tiềm năng và tài nghệ của mình trong nhiều lĩnh vực. Bản thân tất cả các giáo viên của chúng ta đều phải khẳng định chính mình, chúng ta có những tài năng gì, phải biết mình rồi mới biết người. Phải phát huy tài năng của chúng ta ra sao? Chúng ta chia thành 2 loại, 2 loại lớn, thứ nhất là khả năng làm việc, khả năng làm việc tức là đủ các phương diện chi tiết trong cuộc sống, về mặt này chúng ta phải học tập. Vậy phải học tập khi nào? Nghỉ đông, chúng ta ở nhà học, ví dụ dọn dẹp vệ sinh, dọn cái cũ bày cái

mới, trước đây chúng ta chưa nghĩ đến thì bắt đầu từ năm nay quay về nhà chúng ta phải giúp đỡ cha mẹ dọn dẹp vệ sinh, dọn cái cũ bày cái mới như thế nào, chúng ta có lên kế hoạch trước không, làm thế nào mới có hiệu quả cao, làm thế nào mới tiết kiệm thời gian và cơ thể cũng không mệt mỏi lắm. Đây là khả năng làm việc, chúng ta cũng phải biết nâng cao. Chúng ta nghĩ thử xem, khả năng nấu nướng, trước đây đều là cơm đến há miệng, áo đến dang tay, bây giờ khi có khách đến mình có pha được bình trà ngon hay không? Đây cũng là trà đạo trà nghệ. Trước đây mẹ mình đi chợ mua thức ăn, mình chỉ đi theo xách giúp, lần này mình có làm được hết không, đạp xe đạp đi, dùng bao nhiêu thời gian để mua xong đồ, dùng bao nhiêu thời gian và bao nhiêu tiền bạc mình có dự tính trước không, mình có hoàn thành trong thời gian đó được không, xem thử khả năng làm việc của mình có được nâng cao không? Cho nên khả năng sinh hoạt của chúng ta phải nắm vững điều mà "Đại học" đã nói: *"tri sở tiên hậu tắc cận đạo hi"*, làm việc cũng phải như vậy. Khi đã có khả năng này rồi chúng ta xem tiếp, trước đây đọc một quyển sách phải tốn rất nhiều thời gian, còn bây giờ mình đọc sách thì đã thay đổi, bây giờ mình đọc nhanh hơn, không những nhanh hơn mà còn nắm được nội dung chính, không những nắm được nội dung chính mà còn đúc kết được tinh hoa, mình còn có thể biến tinh hoa thành những câu ngắn, những câu ngắn đó mình còn có thể kể thành những câu chuyện ngắn chia sẻ với học sinh trong giờ học. Đây là cách chúng ta nâng cao khả năng đọc sách, làm sao để học và đưa vào thực tế, chúng ta được nâng cao rồi thì lúc này sẽ phát hiện tại sao năng lượng của mình ngày càng dồi dào, bởi vì tiềm năng của chúng ta là vô cùng tận. Vậy xem tiếp chúng ta có những tài nghệ gì? Bây giờ mình nói chuyện với rất nhiều người, mình có thể động thủ một chút, động thủ thế nào? Phác họa về người đó, dùng những đường nét đơn giản mình vẫn có thể mô tả được sắc thái của người đó. Vì mặt học trước đây trong giờ học, trong giờ học chúng ta có làm những việc khác không? Có, đúng không? Chúng ta thật thà một chút, trước đây chúng ta đều có làm những chuyện này, chỉ cần mình không thích nghe tiết của thầy cô nào đó, mình tự đọc sách là được thì mình cũng sẽ lén làm việc khác, nhưng mình vẫn giả vờ rất nghiêm chỉnh phải không? Trước đây ở trong lớp học đều có treo rất nhiều hình của các thánh nhân, trước đây tôi thường vẽ chân dung của những vĩ nhân treo trên tường đó, vẽ một chút rồi lại ngược đầu lên nhìn giáo viên, rồi nhìn lại bức hình, cho nên giáo viên sẽ tưởng là tôi rất nghiêm túc, vì tôi rất ngoan, nhưng tôi lại vẽ một chút rồi ngược lên nhìn một chút, giáo viên tưởng tôi đang ghi chép, nhưng thật ra là tôi đang vẽ. Cho nên đa phần công phu phác họa của tôi đều được luyện từ lớp học. Chúng ta có thể trải nghiệm từ nhiều phương diện, cái này là không tốt, không tốt thì đừng nên học nhé, nhưng trước đây

thật sự chúng ta đã làm những việc này, đó là tranh thủ thời gian, cho dù tôi không muốn làm nhưng khi nói chuyện với người khác thì tay tôi vẫn vẽ được. Cho nên trước đây học sinh có rất nhiều vấn đề, thường gọi điện cho tôi, phụ huynh cũng gọi cho tôi, sau đó, nên tôi đã phóng to âm thanh điện thoại ra, tay tôi thì vẫn vẽ, luyện quốc họa, luyện phác họa, luyện những nét cơ bản, miệng tôi thì nói nhưng tay tôi vẫn không được lãng phí, vì cái tay cũng không biết nghe, cho nên chỉ cần những lúc không cần suy nghĩ thì tay chúng ta sẽ luôn luyện được, do đó rất nhiều lúc chúng ta đều có thể tranh thủ được thời gian để luyện tập tiềm năng của mình, để khai mở tài nghệ của mình. Vì thế trong quá trình luyện tập, khi chúng ta nghe giảng, nếu nghe giảng mà không cần động não thì chúng ta có thể thiết kế một con dấu, rồi cầm lưỡi dao lên mà khắc, lỗ tai vẫn học tập được. Cho nên chúng ta làm sao để tận dụng thời gian, khai mở những tài năng vốn có của các bạn, vì học sinh không dễ dạy, bàn chải của giáo viên, những học vấn trong bụng giáo viên phải nâng cao mọi lúc mọi nơi, khiến bài giảng của mình ngày càng thú vị hài hước, giúp học sinh yêu thích học tập. Do đó trước hết giáo viên phải khẳng định bản thân mình cũng rất tài hoa, rất có tài năng, nhưng mọi người nhất định không được ngạo mạn, giáo viên ngạo mạn thì học sinh không thích nghe bạn giảng, điều này rất quan trọng, vì tập khí ngạo mạn, chúng ta thấy người khác có thái độ ngạo mạn thì có ghét họ không? Có, rất dễ bị người ta ghét. Vì thế là một giáo viên chúng ta không được có hành vi và tập khí như vậy, nếu có thì rất không tốt. Thứ hai là chúng ta phải tìm cơ hội để học sinh có cơ hội lên bục biểu diễn hoặc có cơ hội làm việc, để phát hiện ưu điểm và thiên phú của học sinh. Học sinh của chúng ta có những tài năng gì, trong lớp học chúng ta có thể tổ chức một số hoạt động, ví dụ đơn giản nhất là chúng ta xem hoạt hình đức dục, câu chuyện đức dục, chúng ta có thể khích lệ cả lớp, đối với câu chuyện đó các em thấy cảm động nhất là chỗ nào, hãy liệt kê ra, có thể cho học sinh lên bục, dùng những câu nói ngắn gọn nhất để kể ra xem thử có được không, đây là tìm cách để nâng cao sự mạnh dạn của học sinh trên bục giảng. Lúc này chúng ta có thể nhận ra có nhiều em học sinh rất mạnh dạn, phong cách và khí chất của các em trên bục giảng đều rất tốt, chúng ta có thể phát hiện những em nào có tài ăn nói bẩm sinh, khích lệ các em tương lai có thể dùng việc nói năng để làm công việc trong cuộc đời này. Có những em rất biết phục vụ, làm việc hậu cần, sau này các em sẽ có khả năng làm việc rất tốt, những em này tương lai trong các doanh nghiệp cũng sẽ phát huy được sở trường của mình. Có những em sau khi tiếp xúc với người khác thì rất biết cách nói chuyện với họ, ví dụ bây giờ lớp chúng ta phải hợp tác với lớp bên cạnh, giáo viên có thể thương lượng trước đó, trong số các học sinh sẽ cử ra em nào, các em có thể học cách câu thông như thế nào,

đây cũng là cách phát hiện tài năng của học sinh, dùng ngôn ngữ như thế nào để câu thông với người khác thì mới dễ dàng thành công, giáo viên trước hết phải làm mẫu cho các em, ví dụ chúng ta lần đầu gặp nhau chắc chắn sẽ không nói "Ê", mà sẽ cười một cái "Xin hỏi", thêm một từ "xin hỏi" thì sẽ thấy khác hẳn, "Con chào cô" và "chào bạn", nói với trường bối "con chào cô" và lúc bình thường "chào bạn" sẽ cảm thấy hoàn toàn khác nhau. Cho nên khi bắt đầu, là một giáo viên chúng ta phải khích lệ học sinh khi vừa tiếp xúc với người khác phải nên dùng phương pháp như thế nào thì mới có thể thành công, và những trường hợp nào sẽ bị thất bại, dạy các em giao lưu với người khác cũng là điều rất quan trọng. Những điều không dễ gì học được trong lớp học, chỉ cần giáo viên chúng ta tinh tế một chút thì chúng ta sẽ giúp đỡ được các em học được những khả năng rất tốt trong việc đối nhân xử thế, tôi tin là chỉ cần các em về nhà thì chắc chắn sẽ khen ngợi các thầy cô trong trường Dân tộc thật sự là rất phi thường, các em không những rất hiểu chuyện mà còn rất thành công trong việc làm người, điều này rất quan trọng. Cho nên ngoài việc dạy cho các em những kiến thức phong phú, những đạo lý và thực tiễn về việc đối nhân xử thế chúng ta cũng phải tìm cách để các em có cơ hội học tập, điều này cũng rất quan trọng. Vậy tiết học này đã nói về hai điểm là thân cận học sinh và quan sát phát hiện tài năng của học sinh, đều rất quan trọng. Bây giờ cũng đã hết giờ rồi, chia sẻ với mọi người đến đây, cảm ơn mọi người.

Tổ chức giáo dục Thành kính nhân Bắc Kinh <http://www.chengjing.com>

Cảm ơn các bạn đón xem